



**AFASIFORBUNDET I NORGE**

- SPRÅKVANSKER ETTER HJERNESKADE

# **ÅRSBERETNING FOR 2013**

## Forord

Afasiforbundet ble stiftet i 1987 som en interesseorganisasjon for mennesker med afasi og andre språk- og kommunikasjonsvansker, og deres pårørende. Afasiforbundet har inntil

31.12.13 hatt 29 lokalforeninger

***Afasiforbundet i Norges overordnede målsetting er at mennesker med afasi og andre ervervede kommunikasjonsvansker, og deres pårørende skal oppnå full deltakelse og likestilling i samfunnet***

Den overordnede målsettingen krever innsats på alle nivåer i organisasjonen og samarbeid med andre funksjonshemmedes organisasjoner. Det er gjennom felles innsats, og i mange tilfeller gjennom vår paraplyorganisasjon Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon (heretter FFO), at vi kan få gjennomslag for politiske saker av stor betydning for våre målgrupper.

Arbeidet for at mennesker med afasi og andre språkproblemer skal få oppfylt sine rettigheter til ny opplæring i grunnleggende ferdigheter står sentralt. Dette krever langsiktig og målrettet innsats.

Afasiforbundets årsberetning for 2013 beskriver forbundets arbeid gjennom året. Innledningen gir en oppsummering av året, av enkelte saker og arbeidsområder som det har vært særlig fokusert på.

Deretter rapporteres det om organisasjonens oppbygging og drift, og om ulike innsatsområder i forhold til Afasiforbundets handlingsplan.

## Innledning

I 2013 hadde vi Landsmøte, noe som preger arbeidet vårt både i tiden forut for dette og i tiden etter. Det kreves god forberedelse til et slikt arrangement som er vår største felles møteplass for våre tillitsvalgte. Fra dette møtet er det vedtatt at forbundet skal ha tre-årige perioder.

Ellers har vi videreført arbeidet med å promotere fjorårets prosjekter som filmen «Afasihverdag» og kampanjen GI TID. I tillegg hadde vi organisasjonsurs om høsten.

Mange av våre lokalforeninger sliter med rekruttering og kandidater til verv, noe som også gjenspeiles sentralt da valgkomiteén ikke hadde noen enkel jobb med finne kandidater til forbundsstyret. Dette er en bekymring som tynger oss. Vi ser også alvorlig på at vi mottar henvendelser om at logopedtilbudet reduseres/minsker både på kommunalt, fylkeskommunalt og statlig nivå. Dette er vårt viktigste interessepolitiske felt for tiden.

Det viser seg at enkelte fylkeskommuner og sykehus ser muligheten til å spare penger ved å redusere logopedtilbudet, og etter vår mening ikke har et godt nok helhetlig rehabiliteringstilbud til våre grupper. Det at regelverket oppleves uklart og gir rom for ulik tolkning er en større sak som vi tar med oss i videre arbeid.

Vi rettet en henvendelse til Helse -og omsorgskomiteén om et møte for å ta opp dette, men fikk negativt svar. Saken er med oss inn i 2014.

Fortsatt er samarbeid med andre organisasjoner viktig spesielt i forhold til interessepolitisk virksomhet, og for å samlet kunne drive større påtrykk for å påvirke tilbudet til våre medlemmer. Gjennom bl.a. å gi innspill til FFOs høringsuttalelser og FFOs møter med departementene har vi tro på at vi når lengre enn vi ville ha gjort alene.

Videre deltar vi på følgende arenaer for å fremme og bli i stand til å gi et bedre tilbud til våre medlemmer:

- Statped's Brukerråd innen området språk og tale.
- Nordisk Afasiråd
- Hjernerådets styre
- Brukerdialogmøter på Sunnaas sykehus
- «Barns Beste», nasjonalt kompetansenettverk for barn som pårørende

Afasiforbundet ser det som viktig å fremme prosjekter både lokalt og sentralt som har fokus på personer med afasi. Som et ledd i dette er arbeid med å få inn søknader til ExtraStiftelsen viktig og vi fikk også høsten 2013 stor tildeling av prosjektmidler derfra.



Afasiforbundets virksomhet i 2013 har utover dette dreiet seg om videreføring av tidligere aktiviteter og iverksetting av nye tiltak i samsvar med handlingsplan for perioden 2011-2013, og i den nye handlingsplanen 2013-2016

Slik det vil fremgå av årsberetningen prøver vi å være aktive, og ellers stille opp der vi får invitasjoner og benytte de muligheter vi får til å promotere afasisaken. Vi er heldige som blir invitert med i mange ulike sammenhenger der brukerrepresentanter er ønsket, og det gjelder å ta vare på disse sjansene, for å øke afasiforståelsen i befolkningen generelt, informere om at vi finnes og hvem vi er til for.

Oslo, 28.03.2014

Ellen Borge,  
forbundsleder



## Innhold

|   |    |
|---|----|
| Forord.....   | 2  |
| Innledning .....  | 3  |
| Innhold.....  | 5  |
| Forbundsstyret .....                                    | 6  |
| Valgkomité .....  | 7  |
| Likemansutvalg.....                                     | 9  |
| Faglig utvalg .....                                     | 9  |
| Medlemmer.....  | 10 |
| Afasiforbundets sekretariat .....                       | 11 |
| Landsmøtet .....  | 11 |
| Organisasjonen .....                                    | 12 |
| Forbundets økonomi .....                                | 13 |
| Afasiforbundet i Norges virksomhet .....                | 16 |
| Samarbeid med faglige institusjoner / fagmiljøer .....  | 17 |
| Opplæringsvirksomhet i henhold til handlingsplanen..... | 24 |
| Organisasjonsutvikling.....                             | 26 |
| Afasiforbundets søknader .....                          | 28 |
| Studievirksomhet.....                                   | 29 |
| Ulike prosjekter .....                                  | 29 |
| Representasjon.....                                     | 30 |



## Forbundsstyret

### Styrets sammensetning før landsmøtet i 2013

|                 |                    |  |
|-----------------|--------------------|--|
| Leder:          | Ellen Borge        | Afasiforeningen for Oslo og omegn        |
| Nestleder:      | Karianne Berg      | Afasiforeningen for Midt- og Nord Troms  |
| Styremedlemmer: | May Britt Kløverød | Drammen og omegn Afasiforening           |
|                 | Vidar Hoel         | Kongsvinger og omegn Afasiforening       |
|                 | Jan Rønning        | Afasiforeningen for Trondheim og omegn   |
| Varamedlemmer:  | Marit Kaarbøe      | Asker og Bærum Afasiforening (møt. vara) |
|                 | Lisbet Eide        | Afasiforeningen for Bergen og omegn      |
|                 | Tormod Bjerkelien  | Afasiforeningen for Oslo og omegn        |

### Styrets sammensetning etter landsmøtet i 2013

|                       |   |                                     |
|-----------------------|---|-------------------------------------|
| Leder: (til 01.06.14) | Ellen Borge                                       | Afasiforeningen for Oslo og omegn   |
| Nestleder:            | Lisbet Eide                                       | Afasiforeningen for Bergen og omegn |
| Styremedlemmer:       | May Britt Kløverød                                | Drammen og omegn Afasiforening      |
|                       | Inghild Bjørgestad                                | Østfold Afasiforening               |
|                       | Trine-Marie Hagen                                 | Østfold Afasiforening               |
| Varamedlemmer:        | Line Haaland-Johansen (møt. vara, til 01.06.2014) |                                     |
|                       | Sigrid Lund                                       | Haugesund Afasiforening             |
|                       | Marit Kaarbøe                                     | Asker og Bærum Afasiforening        |
|                       | Karen Eva Lyhus                                   | Romerike Afasiforening              |

### Styremøter før landsmøtet 2013:

Det har vært holdt 4 styremøter, som har behandlet 31 saker.

### **Styremøter etter landsmøtet 2013:**

Det har vært holdt 4 styremøter, som har behandlet 60 saker.

### **Arbeidsutvalget før landsmøtet 2013:**

Arbeidsutvalget har bestått av forbundsleder Ellen Borge og nestleder Karianne Berg.

### **Arbeidsutvalget etter landsmøtet 2013:**

Arbeidsutvalget har bestått av forbundsleder Ellen Borge og nestleder Lisbet Eide.

### Valgkomité før landsmøtet 2013:

Komiteén består av personer som har fulgt arbeidet lokalt og/eller sentralt i mange år, og bidratt mye i vårt likemannsarbeid. Valgkomitéens oppgave er å nominere fem personer som medlemmer til forbundets styre, samt tre personer som varamedlemmer.

- Leder: Toril Fiva, Bodø / Salten Afasiforening
- Medlemmer: Sissel Aaberg, Drammen og omegn Afasiforening  
Per Arvid Nilsen, Afasiforeningen for Bergen og omegn  
Elsie Dalåmo, Afasiforeningen for Trondheim og omegn  
Monica I.K. Knoph, Afasiforeningen for Oslo og omegn

### Valgkomité etter landsmøtet 2013:

Forrige komité er gjenvalgt, kun med den endring at leder og et komitémedlem bytter plass.

- Leder: Sissel Aaberg, Drammen og omegn Afasiforening
- Medlemmer: Toril Fiva, sammen med de øvrige fra forrige periode

### Likemannsutvalget før landsmøtet 2013:

Likemannsutvalget er opprettet for å ivareta forbundets likemannsarbeid, og sees på som særlig viktig for å ivareta medlemmene og lokalforeningsmiljøet, i tillegg til at de bistår i våre likemanskurs.

- Leder: Eli Qvenild, Afasiforeningen for Oslo og omegn
- Sekretær: Marit Kaarbøe, Asker og Bærum Afasiforening
- Medlemmer: Vidar Hoel, Kongsvinger og omegn Afasiforening  
Karen Eva Lyhus, Romerike Afasiforening





Likemansutvalget etter landsmøtet 2013: ikke etablert før i 2014.

### Faglig utvalg før landsmøtet 2013:

Faglig utvalg er opprettet for å være en ressurs for forbundsstyret, og sees på som særlig viktig i saker der faglig og fagpolitisk kompetanse er vesentlig.

Leder: Ingjerd Haukeland, Logopedtjenesten, Helse Bergen

Medlemmer: Line Haaland-Johansen, Afasiteamet i Statped / Bredtvet  
Marianne Lind, UiO, Institutt for lingvistiske og nordiske studier  
Liv Stabell Kulø, NAV, Senter for IKT-hjelpemidler (SIKTE)

Det har vært avholdt 2 møter med AU og FU.

### Faglig utvalg etter landsmøtet 2013:

Leder: Ingjerd Haukeland, Bergen

Medlemmer: Line Haaland-Johansen, Statped Sør-Øst, fagavd. språk og tale  
Karianne Berg, NTNU/Helse Midt-Norge  
Liv Stabell Kulø, Sunnaas sykehus

Det har vært avholdt 2 møter med AU og FU.



## Medlemmer

### Medlemslister

Medlemmer med ubetalt kontingent som har fått 2 purringer og fortsatt ikke har betalt, blir strøket fra listene pr. 01.01.

Utvikling i medlemstall (pr. 31.12.):

|       |      |
|-------|------|
| 1998: | 2182 |
| 1999: | 2228 |
| 2000: | 2209 |
| 2001: | 2294 |
| 2002: | 2190 |
| 2003: | 2448 |
| 2004: | 2455 |
| 2005: | 2504 |
| 2006: | 2347 |
| 2007: | 2281 |
| 2008: | 2224 |
| 2009: | 2121 |
| 2010: | 2091 |
| 2011: | 2001 |
| 2012: | 1864 |
| 2013: | 1829 |



## **Kontingent og medlemskategorier**

Gjeldende medlemskategorier og kontingentsatser er som følger, dvs. uendret:

|                  |         |
|------------------|---------|
| Medlem:          | kr. 250 |
| Støttemedlem:    | kr. 200 |
| Husstandsmedlem: | kr. 100 |

Afasiforbundets sekretariat

### **Lokaler**

Afasiforbundet har lokaler sentralt i Oslo sentrum, Torggaten 10, 0181 Oslo.

### **Tilsatte i sekretariatet**

#### **Daglig leder**

Afasiforbundet har ikke tilsatt daglig leder. Forbundsleder Ellen Borge ble i 2011 tilsatt i 40 %, og har ansvar for forbundets daglige drift.

#### **Kontorleder**

Marit Aarøy Aasen er kontorleder.

#### **Kontor medarbeidere**

Inger Aslaksen har i flere år vært deltidsansatt, med ansvar for administrasjon av medlemsregister.

Marianne Brodin ble nyansatt 15.oktober i 50 % stilling med diverse oppgaver bl.a. utvikling av nettsiden, kontakt med FUNKIS m.m.

## Landsmøte

I henhold til § 2-1 i Afasiforbundets vedtekter er landsmøtet forbundets høyeste organ, og skal avholdes ordinært hvert andre år. I 2011 ble det vedtatt at etter møtet i mai 2013, skal landsmøte avholdes hvert tredje år, dvs. neste møte blir i 2016.

Årets møte ble avholdt 25.- 26.mai på Quality Airport Hotel Gardermoen. Forbundsstyret fremmet denne gang følgende saker: Forslag om å godkjenne en særordning for styret i perioden 2013-2016 i forbindelse med valgkomitéens innstilling, og forslag om enkelte mindre endringer i vedtektene. Begge forslag ble vedtatt.

I valgkomitéens innstilling til styre 2013-2016 heter det:

*‘Valgperioden er 3 år. Ordningene med at første vara møter fast, antas å bli videreført. Ellen Borge gjenvelges for ett nytt år. Hun fortsetter deretter som styremedlem. Dette betyr at det valgte styret må konstituere seg på nytt for perioden 1.6.2014 til landsmøtet i mai 2016, og at en av de andre i styret eller på varamedlemslista må overta ledervervet. Det er ikke noen automatikk eller selvfølge at nestleder overtar som leder 1.6. 2014.*

*For å bidra til kontinuitet og være en støtte for leder i en overgangsperiode, er Line Haaland-Johansen villig til å være 1.vara fram til 1.6.2014. Hun ønsker å gå ut av styret etter dette året. Det er foreslått fire varamedlemmer pga at de øvrige rykker ett hakk opp når Line går ut.’*

I forbindelse med landsmøtet ble det arrangert likemannskurs med temaet ”Inspirasjon til afasihverdagen”. Det er helt nødvendig å gi våre tillitsvalgte litt påfyll til å fortsette det flotte arbeidet de gjør. Det er fint å ha foredrag som kan motivere ved at vi blant annet fikk høre om nyere forskning rundt livet for afasi- og slagrammede familier. Foreningsdeltagelse er viktig for å bedre mestring og selvfølelse. Vi fikk mange gode tilbakemeldinger på kursets innhold.

## Organisasjonen

Skal Afasiforbundet arbeide effektivt overfor sentrale myndigheter er det viktig at flest mulig mennesker med afasi, pårørende og andre interesserte, er medlemmer av forbundet. Økning i medlemstallet vil også føre til økt offentlig støtte.

Medlemsverving skjer gjennom opplysning via ulike kanaler som telefon, nettside, utsending av materiell til sykehus og andre institusjoner, via fagpersoner og aktive medlemmer i lokalforeningene, gjennom våre kurs og ved omtale i media.

Arbeidet med både å skaffe nye medlemmer og ta vare på de som allerede er medlemmer er en kontinuerlig prosess.

## Lokalforeninger

Afasiforbundet har 29 lokalforeninger og er vårt viktigste tilbud om fellesskap. Lokalforeningene driver viktig likemannsarbeid gjennom forskjellige typer møteplasser, aktiviteter og kurs. De har også en viktig rolle i forbindelse med spredning av informasjon.

Flere lokalforeninger har nå flere kursede afasikontakter, som vi håper kan bli et nyttig kontaktledd mellom institusjoner og hjemmeboende afasirammede.

Flere av våre foreninger har eksistert siden før forbundet ble stiftet i 1987.

Dessverre er det vanskelig å rekruttere nye medlemmer, og det er liten tilstrømming av nye til foreningene. Vi hører stadig om foreninger som sliter og at nedleggelse truer. Dette er synd, men uten ildsjeler og et tillitsmannsapparat er det umulig å drive en forening.

## Forbundets økonomi

Afasiforbundets regnskap har vært ført av av Helge Ragnar Hagen, som etter mange år i revisjonsfirmaet BDO AS, meldte overgang til pensjon men fortsetter å føre regnskap for bl. andre oss. Vår kontakt hos BDO AS er Statsautorisert revisor Knut Nyerrød.

## Regnskapsåret 2013

Fra Barne- ungdoms og familiedirektoratet (Bufdir) har Afasiforbundet mottatt:

- Kr. 883 819 til drift, inkl. velferdsmidler til lokalforeningene
- Kr. 150 000 i ordinært likemannstilskudd (eget regnskap)
- Kr. 130 000 i arbeidsrettet likemannstilskudd (eget regnskap)

Av driftsmidlene er kr. 50 000 delt ut til velferdstiltak i lokalforeningene etter innsendte søknader. Dette er litt mindre enn tidligere utbetalinger, men i 2012 foretok vi en merutbetaling som vi håpet skulle føre til større deltagelse på landsmøtet.

Vi ønsker å tilgodese lokale tiltak fordi det gjøres et stort arbeid for å tilrettelegge aktiviteter for våre medlemmer i form av regelmessige temamøter, turer, kurs, treffsteder og kulturelle innslag.

20 av våre lokalforeninger har hver mottatt mellom kr. 1000-6000 til lokale likemannstiltak for medlemmene, etter å ha sendt inn søknad sentralt.

Samtlige søkere ønsker større beløp enn vi har mulighet til å dele ut, men det er mange kreative ildsjeler som gjør mye for sin lokale virksomhet.

#### **Midler i forbindelse med «Nevroplan 2015»:**

Også i år ble vi tildelt midler fra Helsedirektoratet etter søknad om midler i forbindelse med ”informasjonsarbeid innenfor grupper med nevrologisk sykdom / arbeid med Nevroplan 2015”. Vi fikk innvilget kr. 171 000 til prosjektene ‘Nevrosensomotorisk behandling for afasirammede’, videreføring av arbeidet med informasjonfilmen om afasi og videreføring av kampanjen ‘Gi Tid’.

**Kontingentinnbetalingen** var kr.376 392. Av dette er halvparten, kr.188 196 ført tilbake til lokalforeningene.

Fra studieforbundet **FUNKIS** (Utdannings- og forskningsdep. gir midler til voksenopplæring for funksjonshemmede), har vi mottatt kr.76 700 i forbindelse med kursvirksomhet.

Fra **ExtraStiftelsen Helse og Rehabilitering** har vi høsten 2013 mottatt bevilgning til følgende prosjekter for 2014:

#### Innen virksomhetsområdet forskning:

- |  |                    |                   |
|--|--------------------|-------------------|
| • Afasi og tospråklighet                   | Monica I. K. Knoph | kr.665 000        |
| • Afasi? Du bør snakke mye for å bli bedre | Melanie Kirmess    | (søkt utsettelse) |
| • Språkvansker og emosjonell utvikling     | Siri S. Helland    | kr.665 000        |

#### Innen virksomhetsområdet rehabilitering:

- |                            |                    |            |
|----------------------------|--------------------|------------|
| • Afasi på ville veier     | Ellen Borge        | kr.170 000 |
| • Look to Sweden           | Line Haa.-Johansen | kr.260 000 |
| • Se film, - samtal om den | Karianne Berg      | kr.130 000 |

#### Innen virksomhetsområdet forebygging:

- |                       |                  |            |
|-----------------------|------------------|------------|
| • Møteplassen Friskus | Sissel Tønneberg | kr.280 000 |
|-----------------------|------------------|------------|



Bevilgningen for 2013 ble bekjentgjort i november. Vi får aldri vite noe om hvordan og hvorfor fagkomitéene bedømmer som de gjør, eller om det er egne satsningsområder det året.

Om forbundet ikke er så stort, har vi markert oss i dette søkermiljøet. Vi er svært stolte av å ha fått tildelt såpass mange prosjekter de siste årene. Dette er svært gledelig for oss, til tross for at det tilkommer en del oppfølgingsarbeid i forbindelse med prosjektene.

## Afasiforbundet i Norges virksomhet

### Hovedlinjer

Grunnlaget for Afasiforbundets virksomhet er lagt i vedtektenes § 1-2 Formål:

***”Afasiforbundet skal arbeide for at mennesker med afasi og andre ervervede kommunikasjonsvansker, og deres pårørende skal oppnå full deltakelse og likestilling i samfunnet. Forbundet skal holde løpende kontakt med sentrale myndigheter og organer med sikte på å fremme forslag av landsomfattende karakter som kan forbedre situasjonen til mennesker med afasi og andre språkvansker.”***

Kontakt med sentrale myndigheter skjer ved møter, skriftlige henvendelser vedrørende enkeltsaker og i forbindelse med høringsuttalelser. I tillegg fremmes synspunkter og krav gjennom vår paraplyorganisasjon Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon (FFO).

### Interessepolitisk arbeid

I vedtekter og handlingsplan heter det at  
*‘Afasiforbundet skal arbeide for å påvirke politikere og beslutningstakere i spørsmål som angår våre grupper’.*

Mennesker med afasi og andre former for ervervede språkvansker har rettigheter når det gjelder helhetlig rehabilitering. Retten til ny opplæring vedrørende språk- og talevansker, etter sykdom og skade, er hjemlet i Opplæringsloven og utdypet i innstillinger og forskrifter. Lovverket sier også at kommuner og fylkeskommuner har plikt til å gi denne opplæringen. Til tross for dette opplever vi fortsatt at tilbud til våre grupper ikke prioriteres. Vi opplever også mangelfull kunnskap om ansvar både i kommuner og fylkeskommuner, og vi får tilbakemeldinger på at lovverket ikke er tydelig nok.

Ulikheter i behandlingstilbudet rammer en sårbar gruppe, og Afasiforbundet er ikke mindre bekymret for logopedtilbudet etter at Statens Helsetilsyn i 2012 rapporterte om svikt i slagbehandling og rehabiliteringstilbud flere steder.

Det er viktig for oss at logopeden må sees som den rette fagpersonen, og som en etablert del av det tverrfaglige kartleggings- og rehabiliteringstilbudet.

En av Afasiforbundets viktigste oppgaver er å arbeide for at mennesker med afasi får den rehabilitering de har behov for og rett til.

Vi sendte en henvendelse til Stortingets Helse- og omsorgskomiteé men svaret lot vente på seg, og da vi fikk det var det ikke det svaret vi ønsket oss.



Vi vil ta dette videre i 2014 og gjøre nytt forsøk på å få noen av våre politikere til å ta tak i de uheldige konsekvenser av at afasirammedes rettigheter rammes av to lovverk som dessverre gir rom for tolkninger, og dermed en strid om hva som kan defineres innen for begrepene 'behandling og opplæring'. Vi ser at våre grupper rammes da ingen ser ut til å ta ansvar for å følge regelverket.

En viktig del av den interessepolitiske virksomhet har de siste årene foregått ved at tidligere forbundsleder har vært medlem av FFOs hovedstyre, og har deltatt i planlegging av strategier og tiltak i det interessepolitiske arbeidet, med særlig fokus på det som er relevant for barn, unge og voksne med språk- og talevansker.

I samarbeid med faglig utvalg har leder og nestleder gjort forarbeider til innspill overfor (og i samarbeid med) institusjoner som blant annet utdanner logopeder og helsefagpersoner.

## **Handlingsplanen til Afasiforbundet**

Handlingsplanen utarbeides i forbindelse med hvert landsmøte og vedtas der. Den er vårt viktigste arbeidsredskap og mal for hva vi må prioritere. Mange av oppgavene i forrige handlingsplan er løpende oppgaver, som videreføres. Prosjektet "Afasirehabilitering i kommuner" er brukt som et viktig grunnlagsdokument i Stortingsmeldingen Læring og fellesskap (St. meld. 18, 2010-2011).

Utfra handlingsplanen har nytt styre utarbeidet en 'årets virksomhetsplan'.

## **Oppfølging av samhandlingsreformen**

Regjeringen la i juni 2009 frem St.meld. nr. 47, Samhandlingsreformen, som gjelder fra 01.01.12, og har som målsetting å redusere sosiale helseforskjeller, og at "alle skal ha et likeverdig tilbud om helsetjenester, uavhengig av diagnose, bosted, personlig økonomi, kjønn, etnisk bakgrunn og den enkeltes livssituasjon".

Vi fortsetter å følge opp signaler vi mottar om forhold som antas å være konsekvenser av reformen, følger opp slike ved bl.a. å sende bekymringsmeldinger i form av brev til berørt institusjon. Det er bekymringsfullt at for eksempel antall rehabiliteringsplasser ser ut til å reduseres, til tross for at det har vært sagt at rehabilitering er et satsingsfelt. Dette ble løftet frem via FFO, som i forbindelse med Stortingsvalget 2013 lanserte en egen 'Rehabiliteringsplattform' støttet av sine mange andre brukerorganisasjoner.

Opphold i somatiske sykehus etter hjerneslag er stadig kortere, noen steder kun få dager, og det er stor variasjon i hvilke tilbud våre brukergrupper blir tilbudt i sine hjemkommuner.

## **Nasjonale faglige retningslinjer for forebygging, behandling og rehabilitering av hjerneslag (ferdigstilt i 2010).**

Afasiforbundet leverte inn en høringsuttalelse til dette arbeidet. Tilbakemeldinger vi får tyder på at det også i 2013 er nødvendig å stille spørsmål ved hvorvidt retningslinjene blir fulgt. I tillegg viser Helsetilsynets nevnte rapport at det ved flere sykehus er manglende logopeddekning for eldre personer som har fått hjerneslag. Antagelig er det ikke bedre for de yngre.

Dette er nyttige dokumenter for forbundets interessepolitiske arbeid videre, samtidig som vi må være aktive i for at disse retningslinjene gjøres kjent og blir etterlevd.

## **Samarbeid med faglige institusjoner**

### **Brukerråd innenfor Statped (Statlig spesialpedagogisk støttesystem)**

Statped gjennomlever en stor omleggingsprosess for tiden, etter at dato for sin nye funksjonsinndeling trådte i kraft 01.01.13. Ni sentra skal samles i fire regionale sentre nord, midt, vest og sørøst i landet. Brukerrepresentasjon og brukermedvirkning skal ha sin plass i den nye organiseringen. Hvordan og i hvilken form ble avklart utover i 2013.

I Samarbeidsrådet har det vært fokus på konsekvenser for brukerne både når det gjelder Statpeds tjenestetilbud / organisering, Samhandlingsreformens konsekvenser, logopedmangel og brukermedvirkning generelt, for å nevne noen av temaene vi har vært innom.

Afasiforbundet har i alle år hatt et samarbeid med Statped på Bredtvet i Oslo, som nå har betegnelsen 'Statped avdeling Sør Øst, fagavdeling språk og tale' der afasiteamet er våre nærmeste eksperter innen afasifeltet. De er blant våre nærmeste når det gjelder å finne fagfolk som kan besvare henvendelser eller bidra i kurs og komitéer. De leverer også jevnlig fagstoff til Afasiposten.

Brukersamarbeidet med Statped har tatt form i en litt fornyet versjon av 'brukerråd' der forbundet er representert både nasjonalt og på regionalt nivå, sammen med andre relevante brukerorganisasjoner. I Haukeland er representant i Nasjonalt brukerråd, E. Borge er representant i regionalt råd.

Begge steder følges blant annet dette med konsekvenser av lovverk og logopedtilbud.

Vi har gitt innspill til omleggingsplanene der vi ba om at kompetansesentrene for eksempel må ivareta fokuset på afasi som fagområde.

## Andre fagmiljøer

Via engasjerte fagfolk, primært logopeder, er forbundet i jevnlig kontakt med ulike kompetente fagmiljøer og relevante fagmiljøer.

## Nettverket ”Barns Beste”

Også i 2013 har Afasiforbundet ved FU-medlem Line Haaland-Johansen vært representert i nettverket BarnsBeste, et nasjonalt kompetansenettverk for barn som pårørende. Dette arbeidet konsentrerer seg spesielt om barn som har foreldre med alvorlig somatisk sykdom eller skade. Vi ønsker å ha fokus på yngre pårørende, da disse har manglet tilbud fra tidligere. Vi skulle gjerne arrangert familiekurs eller samlinger for yngre pårørende, da dette har vist seg svært vellykket tidligere.

## Hjernerådet

Rådet ble opprettet i 2007 og som bruker- og medlemsorganisasjon har Afasiforbundet markert seg i hjernerådets arbeid. Også i 2013 har vi hatt et medlem i Hjernerådets styre, May Britt Kløverød, forbundsstyremedlem.

Hjernerådet har som formål å jobbe med saker av felles interesse for alle som har befattning med hjernesykdommer og/ eller studier av hjernefunksjoner, og skal også drive opplysnings- og interessepolitisk arbeid. Afasiforbundet har gitt gode innspill til arbeid med søknad om TV-aksjonen siste 4 år, men dessverre har den blitt avslått. Vi gledet oss likevel over at fokus i 2013 ble satt ‘demens’. Deres forening er også representert i Hjernerådet.

## Samarbeid med andre brukerorganisasjoner

Vi har etablert samarbeid med flere organisasjoner i ulike sammenhenger. Vi treffer flere medlemmer i forbindelse med møter i ”FFO-familien”, der bl.a. Norsk forening for slagrammede (NFS) er med. Ellers deltar vi der det ellers faller seg naturlig eller vi er invitert. Vi treffer også Landsforeningen for slagrammede (LFS) i forbindelse med arrangementer på Rikshospitalet og bruker-og dialogsamling på Sunnaas sykehus, temasamlinger på Aker sykehus bl. annet.

Konkrete planer for videre samarbeid mellom de to slagforeningene og oss, har det ikke blitt noe mer av. (Siste møte var i 2010)

## Samarbeid med brukerorganisasjoner i de andre nordiske land

Afasiforbundet er medlem av Nordisk afasiråd, som består av HjerneSagen, Danmark, Afasiförbundet i Sverige, Hjärnförbundet i Finland og Afasiforbundet i Norge. Formannskapet går på omgang - i toårsperioder. Danmark overtok i 2012.

Afasirådet har hatt to møter under Danmarks formannsskap i 2013, i Hjernesagens nye flotte lokaler rett utenfor København.

Noe arbeid er videreført fra tidligere, for eksempel informasjonsfolder om afasi på mer enn 10 språk utover de nordiske, som publiseres via felles nettside. Det er fra Danmark vi har fått idéen til Gi Tid-kampanjen vår.

## Informasjonsspredning

Kunnskapen om afasi og andre språkvansker er mangelfull i befolkningen generelt, men også hos helsepersonell og andre fagpersoner. Afasiforbundet ser det derfor som en av sine viktigste oppgaver å bidra til mer opplysning om afasi og andre språkvansker og om hvilke rettigheter personer med språkvansker og pårørende har.

Som nevnt er vår nye **informasjonsfilm** og **Gi tid kampanje** noe vi håper vil bidra til opplysningsarbeidet. Film og annet materiell er ytterligere distribuert i år.

**Afasiforbundets nettsider** er stadig i utvikling, også i 2013. FU-medlem Line Haaland-Johansen er webredaktør, og har ansvar for å legge ut nytt stoff som formidles fra styret og sekretariatet, og sørger for jevnlig oppdatering. På sikt blir flere involvert i dette, bl.a. ny kontomedarbeider Marianne Brodin og nytt styremedlem Trine Marie Hagen.

**Nordisk afasidag** ble markert lokalt 10. oktober flere steder for sjuende gang i år. Sentralt sendte vi ut en del materiell i år, blant annet 'vognmynter' til utdeling på f.eks. kjøpesentra, en liten mynt med symbolet 'Gi tid' (et bidrag i kampanjen for økt forståelse for afasi og talevansker) Med enkel informasjon og enkle symbolkort kan afasirammede forklare hva de strever med og hvorfor de trenger litt mer tid til både å få uttrykke seg og å forstå.

Foreninger som ville gjøre en innsats på dagen, ble lovet tilsendt materiell og en gave på kr. 500 etter utført oppdrag. Det ble arrangert stands med utdeling av informasjonsmateriell på sykehus, varehus, torg etc. Noen innslag i landets lokalaviser ble det også.

## Samarbeid med Lærings- og mestringssentrene

Det er etablert Lærings- og mestringssentra ved alle helseforetakene, men de drives ulikt. Deres oppgave er å gi informasjon og opplæring til pasienter og pårørende. Til tross for dette opplever vi at denne aktiviteten ikke prioriteres.

FFO har derfor foreslått at rettigheter til opplæring må lovfestes i pasientrettighetsloven.

Afasiforbundet har tidligere utarbeidet en kurspakke på bakgrunn av erfaringer fra "Nyblitte-kursene". Kurspakken består av en perm med detaljert opplegg for kurs, både innhold og organisering.

Alle lokalforeninger ble en gang oppfordret til å ta initiativ til et samarbeid med Lærings- og mestringssentre, og ville da få tilsendt en kurspakke. Dette arbeidet "går tregt". Det er behov for informasjon, presisering og kunnskap om afasi til lærings- og mestringssentrene, med påminnelse om eventuell kurspakke.

Vi ser også at det holdes kurs om slag, men det sies lite om afasivanskene og vi får ikke beskjed i tide til å bidra.

Afasiforbundet bør involveres i kurs for slagrammede/pårørende, også i forhold til implementering av "afasikontakt-ordningen" vår. Opplysning om afasikontakter er tilgjengelig via nettsiden vår.

## Informasjon om afasi på kurs, møter, konferanser

Det formidles informasjon om afasi på forskjellige typer arrangementer og samlinger. Dette er sentrale temaer på de fleste av Afasiforbundets kurs. Våre brosjyrer blir lagt ut på sentrale steder i sykehus, på bibliotek, i forbindelse med stands osv. Et kontinuerlig arbeid.

## Afasiposten

Medlemsbladet vårt 'Afasiposten', skaper kommunikasjon mellom medlemmene, og mellom forbundet sentralt og medlemmene. Vi har erfart at også andre leser bladet. Her formidles foreningenes aktiviteter, her er det fagstoff som er aktuelt for medlemmene og andre interesserte. Medlemmene har anledning til å komme med synspunkter og innlegg. Afasiposten har kommet ut med 4 nr. i 2013. Bladet blir stadig godt mottatt, det kommer positive tilbakemeldinger både på innhold og utseende, samt forslag til innhold. Vi forsøker å tilby et tiltalende, fengende og informativt blad til hygge og nytte for våre grupper i hovedsak.

## Veiledning til enkeltpersoner

Afasiforbundet får svært mange henvendelser fra personer (rammede, pårørende og f.eks. fagpersoner/studenter) som trenger informasjon og råd. Mange forteller om mangelfulle opplæringstilbud for personer med afasi. Det gis informasjon om rettigheter og fremgangsmåte for å kreve sine rettigheter ifølge Opplæringsloven og i følge forskrifter om Individuell Plan.

Vi viser til FFOs rettighetscenter med adresse og telefonnummer i Oslo, og til relevante fagmiljøer. Det henvises også til lokale afasikontakter og foreninger i innringers region.

## Foredrag om afasi

Styremedlemmer inviteres til å holde foredrag om afasi på møter og kurs som arrangeres av kompetansesentre, ved utdanningsinstitusjoner, samt på foreningskvelder og institusjoner.

## Afasikontaktvirksomheten

Det er utdannet 64 afasikontakter som er spredt over så å si hele landet.

Det er behov for å løfte temaet da det har vist seg å være problematisk og tidkrevende å få ordningen til å fungere flere steder. En sentral oppgave for afasikontaktene er å lytte til nyrammede og formidle den informasjon som den enkelte etterspør. Forbundet forsøker å bidra til at logopedene blir kjent med ordningen siden de er vår viktigste link til våre grupper. Vi antar det vil hjelpe at kontaktopplysninger nå er tilgjengelige via nettet.

Det er vanskelig å få gjort ordningen kjent og egentlig få som tar kontakt. Det kreves oppfølging av avtaler med sykehuspersonell og informasjonsdistribusjon.

## Informasjonsmateriell

Både vår "blå" og vår lille «gule» folder om afasi og kommunikasjon med afasirammede, deles ut og spørres etter.

Målgruppen for brosjyrene er pårørende, helsepersonell og offentlige instanser og andre som kommer i kontakt med afasirammede. Lokalforeninger, afasikontakter og andre er oppfordret til å spre disse på sykehus, legekontorer, læringsentra, eldresentra og andre aktuelle arenaer.

Den nyeste brosjyren vår om Gi Tid-kampanjen, i grønn frisk farge, er sendt flere logopeder og vokensopplæringssteder, læreings- og mestringsentra, og er delt ut der det passer.

Afasiforbundet har en del litteratur for salg. "Nettbutikken" vår har et rikholdig utvalg, og vi mottar de fleste bestillinger via nettsiden.

## Informasjonsfilm om afasi

Den nye informasjonsfilmen "Afasihverdag" ble godt mottatt og brukes i undervisningssammenheng. Den er nå distribuert i et stort antall til fagpersoner, og vi vet at 1000 har sett den via nettsiden. Den er også for salg.



## Informasjon i massemedia

- **Aftenposten** hadde i sommer en artikkel skrevet av Frank Becker, seksjonsoverlege på Sunnaas, vedrørende debatten om lovverk og afasirammedes rettigheter. Noen dager senere tok de også inn en liten kommentar til dette fra forbundsleder. **Lokalaviser** blir kontaktet av prosjektledere og kursansvarlige i forbindelse med kurs og andre arrangementer. Det har i sjeldne tilfelle kommet inn noe om afasi, mens hjerneslag kan man stadig lese om. Vi savner likevel fokus på afasi.
- ”**Gi Tid**” -kampanjen rullet videre i 2013. Vognmynter ble sendt lokalforeningene til utdeling i forbindelse med Nordisk afasidag. Afasirammede trenger litt mer tid enn andre til både å gjøre seg forstått og for selv å kunne forstå og uttrykke seg. Det er utarbeidet symbolkort og noen reklamefilmsnutter som viser ulike afasirammedes problemer i hverdagen.
- Reklamesnuttene ble forsøkt vist på **TV2 og TVN** i forbindelse med reklamefrie dager, men det er mange brukerorganisasjoner som ber om plass her, og vi kom ikke med i år.
- **Lettlestavisen Klar Tale**. Afasiforbundet er representert i styret for avisen ved tidligere forbundsleder, mens nåværende forbundsleder er vararepresentant. Avisen formidler aktuelt stoff om mennesker med afasi og andre språkvansker. Det er ikke lett for papirutgaver etter at nettaviser brer om seg, men nettet er ikke like tilgjengelig medium for personer med lese- og skrivevansker.

## Opplæringsvirksomhet i henhold til Handlingsplanen

Afasiforbundet skal sørge for at kompetanse i organisasjonen opprettholdes og videreutvikles ved å skolere tillitsvalgte, medlemmer og videreføre afasikontaktutdanningen. Det er både ønskelig og etterspurt at vi kan tilby våre medlemmer kurs og likemannssamlinger regelmessig.

### Likemannskurs

Vi har søkt og fått kursmidler fra Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, fra FUNKIS og gjennom prosjektsøknader til ExtraStiftelsen Helse- og Rehabilitering.

Vi har i vår gjennomført kurs i forbindelse med landsmøtet for å gi ”**inspirasjon i afasihverdagen**” på Gardermoen. Dette følte vi var viktig, da det er behov for å bidra til å øke motivasjonen litt for våre tillitsvalgte, noe som etterlyses.

Kurset skal være til nytte og påfyll for våre medlemmer, fagpersoner og andre interesserte. Dette er den største samlingen vi arrangerer med jevne mellomrom, og vi har alltid håp om at all våre 29 foreninger skal være representert. Vi hadde inspirerende foredragsholdere tilpasset gruppen i forhold til relevant faglig innhold, relevante temaer, nyere forskning, aktuell litteratur ispedd litt øvelser for å få litt balanse mellom å sitte stille og lytte og det å få bevegelse i muskulatur.

Slike likemannssamlinger har stor betydning for sosialisering og inspirasjon til deltagelse i foreningsliv og aktiviteter. Det er viktig å komme sammen og dele erfaringer og idéer. Vi vet at det stadig er nye som rammes. Både den gode, lune stemningen underveis og evalueringen av kurset i ettertid, viser at dette er vellykket og nyttig for dem som er med.

Vi skulle gjerne nådd frem til flere, og fått flere til å melde seg på våre kurs.

Programmet og selve samlingen ble meget godt mottatt. Det ble laget en bred beskrivelse i vårt medlemsblad 'Afasiposten' samme høst.

Det er få afasirammede som kommer tilbake til lignende arbeid som de hadde før skade oppsto. Vi forsøker å finne frem til gode rehabiliterings- og attføringsløp ved slike anledninger. (I vårt siste medlemsblad nå står det to slike historier)

I høst arrangerte vi '**Organisasjonskurs**'. Det er noen år siden sist vi hadde en samling for våre tillitsvalgte i den hensikt å gi rom for erfaringsutveksling og inspirasjon til å fortsette det viktige arbeidet de gjør men kanskje med noen tips til bedre verktøy i foreningsdriften.

Forbundet er landsdekkende men det er mange som kvier seg for å reise enten det er korte eller lange strekninger.



Syv av våre lokalforeninger var med på denne samlingen. Vi la opp til et program med endel informasjon som er nyttig å ha kjennskap til i lokalstyrene. 'Det viktige livet på grasrota' var det gjennomgående rådgivende og førende tema under samlingen, om struktur og oppbygning i organisasjonen sentralt og lokalt.

Det ble også snakket om at det er et generasjonsskille i frivillig organisasjonsarbeid. Foreningmøter har ikke samme oppslutning som de hadde i eldre dager. Sosiale medier overtar, men er ikke tilgjengelig eller anvendbar for våre medlemmer som sliter med evnen til å lese, skrive og snakke. Da blir det mange som utestenges fra dagens sosiale liv..... Skal virkelig all informasjon gå kun per nett eller e-post ? noe som er en stor utfordring for våre grupper. Afasiforbundets nettside ble presentert og diskutert. Den er under oppgradering og skal være lett å gjøre seg kjent med.

Erfaring fra ulike foreninger er alltid godt å høre og få løftet frem. Vi ønsker å gjenta dette kurset senere, ikke på østlandet da men et annet sted i midt, vest eller nord for å få flere foreninger representert.

## Organisasjonsutvikling

I 2012 markerte vi Afasiforbundets 25-årsjubileum. 25 år ikke er nok. Det er mange utfordringer for våre grupper også i dag, og hjerneslagtilfellene antas å øke.

## Dialog med lokalforeningene

Forbundsstyret ser det som viktig å holde god og løpende kontakt med lokalforeningene. Korrekte opplysninger i medlemsregisteret er viktig for oss, og til det trenger vi hjelp fra lokalforeningene til vedlikehold og stadig oppdatering.

## Inspirasjon og støtte til lokalforeningene

Styrets medlemmer forsøker å bidra til lokalforeningsinspirasjon, og er opptatt av at det er "liv" i foreningene. Hvordan foreningene drives er diskutert både sentralt og lokalt, men det er ønskelig at vi beholder mindre lokalforeninger.

På **Organisasjonskurset** ble det luftet mange nyttige tanker omkring ulik drift. Vi er ellers bekymret for hva lange avstander kan føre til. Møtene blir kanskje ikke så hyppige og nettverket kanskje ikke så godt og nært som håpet. Motivasjon og inspirasjon er et kontinuerlig arbeid i likemannssammenheng. Vi mottar med bekymring melding fra enkelte foreninger som strever med å opprettholde drift og få noen til å påta seg videre verv. Dette, sammen med hva vi tenker om fremtidig drift og samarbeid med andre brukerforeninger blir antagelig tema på neste landsmøte. Sekretariatet står i jevnlig kontakt med mange av lokalforeningene. Det er generelt god aktivitet i de fleste foreninger, takket være mange `ildsjeler`.

## Opprettelse av foreninger

Afasiforbundet ønsker å støtte dem som vil opprette en ny lokalforening. Vi har mottatt én forespørsel om oppstart av ny forening i år, men dette var på et tidlig stadium og er ikke siden utført.

## Nedleggelse av foreninger

Dessverre har vi litt sent fått beskjed om at enda en forening legger ned, og det er uansett en trist beskjed å få. Sentralt hadde vi gjerne sett at foreninger for eksempel heller gikk sammen om drift. Vi vil gjerne bidra til inspirasjon, rekruttering og drift i en eller annen form, men det er ikke enkelt.



Vi vil så gjerne at våre medlemmer skal ha et tilbud om fellesskap og et miljø i nærheten av der de bor. Det er av stor betydning at vi kan ha et tilbud om fellesskap for både gamle og nye medlemmer.

## **Håndbok for lokalforeningene**

Afasiforbundets Håndbok for lokalforeningene fra 2005, trenger jevnlig revisjon, og ligger tilgjengelig på Afasiforbundets nettside. Håndboken er blant annet ment som et hjelpemiddel i forhold til organisasjon og innhold i lokalforeningsvirksomheten. Den er også ment å være et hjelpemiddel i informasjonsarbeid overfor medlemmer og andre.

Vi har oppfordret lokalforeningene til å bli kjent med håndboken ved å gjennomgå den på styremøter og/eller kurs, dvs. at den bør tas frem ved jevne mellomrom, et tema som også ble luftet på Organisasjonskurset. Ikke alle vet at det finnes en slik perm tilknyttet hver forening.

## Afasiforbundets søknader

### **Søknader til Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir)**

Afasiforbundet søkte om følgende tilskudd for 2013:

- Tilskudd til drift

Tiltak det ble søkt om innen ordinære likemannsmidler:

- Organisasjonskurs
- Inspirasjonskurs
- Lokale tiltak

Tiltak det ble søkt om innen arbeidsrettede midler:

- Inspirasjonskurs
- Familiekurs
- Informasjonskurs

### **Søknader i forbindelse med Helsedirektoratets ”Neuroplan 2015”**

Det ble søkt om midler til:

- ‘Nevro-sensomotorisk behandling for afasirammede’
- Videre arbeid med promotering/distribusjon av informasjonsfilmen
- Videreføring av ”Gi Tid” - kampanjen for bedre afasiforståelse

### **Søknader til ExtraStiftelsen Helse og Rehabilitering**

Afasiforbundet sendte i juni inn 14 søknader om prosjekter til ExtraStiftelsen Helse og Rehabilitering for 2014, fordelt på følgende 3 virksomhetsområder:

- Rehabilitering           7 søknader
- Forebygging           4 søknader
- Forskning               5 søknader



## Studievirksomhet

Afasiforbundet er medlem av FUNKIS / Funksjonshemmedes Studieforbund. Det betyr at lokalforeningene kan søke midler til voksenopplæringstiltak gjennom studieforbundet FUNKIS (midler etter Lov om Voksenopplæring).

Afasiforbundet søkte støtte i forbindelse med avholdte kurs i 2013. Forbundet meldte inn tre samlinger.

Forbundsleder sammen med sekretariatet har ansvar for forbundets studiearbeid, kontakten med FUNKIS og holde lokalforeningene informert ved å formidle informasjon og søknadsmuligheter. Vi tenkte det var lurt å legge inn en FUNKIS-presentasjon på organisasjonskurset vårt, til manges interesse. Søkertilgang og administrasjon av søknader og rapportering er nå nettbasert og kan gi økonomisk tilskudd til foreningene dersom de driver opplæringsvirksomhet og dette meldes inn. Kontaktperson hos oss er Marianne Brodin.

## Ulike prosjekter

Afasiforbundet forvalter de midler vi har fått bevilget til ulike prosjekter i tråd med inngåtte avtaler med prosjektledere. Noen prosjekter, ble avsluttet i 2013, mens andre er flerårige og dermed pågår videre i 2014.

Vi setter stor pris på at det er mange kreative og engasjerte søkere til prosjekter som angår ”språkrammede familiers hverdag”. I tillegg til at forbundsstyret søker sentralt, er det både fagpersoner og representanter fra lokalforeninger som søker.

## Representasjon

|          |                                    |  |
|----------|------------------------------------|--|
| 17.01.13 | Møte i Faglig Utvalg               | Ellen Borge<br>Ingjerd Haukeland<br>Marianne Lind<br>Line Haaland-Johansen<br>Liv Stabell Kulø |
| 01.02.13 | Lunsmøte med Toril Fiva            | Ellen Borge<br>Marit Aasen   |
| 20.01.13 | Møte i Hjernerådet                 | May Britt Kløverød   |
| 28.02.13 | Møte i Faglig Utvalg               | Ellen Borge<br>Karianne Berg<br>Ingjerd Haukeland<br>Marianne Lind<br>Line Haaland-Johansen    |
| 08.03.13 | Telefonmøte i Hjernerådet          | May Britt Kløverød   |
| 13.03.13 | FFO-lansering av "Rehab.plattform" | Ellen Borge  |
| 14.03.13 | Majorstuen Seniorsenter            | Ellen Borge  |
| 14.03.13 | Møte i Likemannsutvalget           | Vidar Hoel<br>Marit Kaarbøe<br>Eli Qvenild<br>Karen Eva Lyhus                                  |
| 19.03.13 | Årsmøte i Hjernerådet              | May Britt Kløverød<br>Line Haaland-Johansen  |



|              |                                      |                       |
|--------------|--------------------------------------|-----------------------|
| 21.03.13     | VO Nydalen, møte i Oslo log.lag      | Ellen Borge           |
| 10.-11.04.13 | Møte i Nordisk Afasiråd, København   | Ellen Borge           |
|              |                                      | Karianne Berg         |
| 12.04.13     | Møte i 'Klar Tale'                   | Marit Kaarbøe         |
|              |                                      | Marit Aasen           |
| 14.04.13     | Markering av Eli Qyenild på Bredtvet | Vidar Hoel            |
|              |                                      | Marit Kaarbøe         |
|              |                                      | Karen Eva Lyhus       |
|              |                                      | Marit Aasen           |
| 15.04.13     | Møte i Faglig utvalg                 | Ellen Borge           |
|              |                                      | Ingjerd Haukeland     |
|              |                                      | Marianne Lind         |
|              |                                      | Line Haaland-Johansen |
| 23.-26.05    | Landsmøte og kurs på Gardermoen      | Ellen Borge           |
|              |                                      | Karianne Berg         |
|              |                                      | May Britt Kløverød    |
|              |                                      | Vidar Hoel            |
|              |                                      | Jan Rønning           |
|              |                                      | Marit Kaarbøe         |
|              |                                      | Marit Aa. Aasen       |
|              |                                      | Karen Eva Lyhus       |



|              |                                       |   |
|--------------|---------------------------------------|---|
| 04.06.13     | Styremøte ('gamle' og 'nye' styret)   | Ellen Borge<br>Karianne Berg<br>Lisbet Eide<br>May Britt Kløverød<br>Inghild Bjørgestad<br>Vidar Hoel<br>Marit Kaarbøe<br>Trine-Marie Hagen<br>Jan Rønning<br>Line Haaland-Johansen<br>Sigrid Lund<br>Karen Eva Lyhus |
| 05.08.13     | Rehabiliteringsdebatt v/ FFO          | Ellen Borge   |
| 19.08.13     | 'Drøftingsmøte' i Hjerneverket        | Line Haaland-Johansen<br>Trine-Marie Hagen  |
| 05.09.13     | Nettverksmøte Barns Beste             | Line Haaland-Johansen   |
| 19.09.13     | Planlegn.møte Aker s.hus m/ E.Brekken | Ellen Borge<br>May Britt Kløverød<br>Trine-Marie Hagen<br>Marit Aa. Aasen   |
| 28.-29.09.13 | Likemannskurs om arb.rettede tiltak   | Trine-Marie Hagen   |
| 10.10.13     | Nordisk afasidag                      |   |



|              |  |   |
|--------------|--|---|
| 18.-20.10.13 | Organisasjonskurs på Gardermoen          | Ellen Borge<br>Lisbet Eide<br>Inghild Bjørgestad<br>Trine-Marie Hagen<br>Sigrid Lund<br>Karen Eva Lyhus<br>Line Haaland-Johansen<br>Marianne Brodin |
| 05.11.13     | Studieforum Funkis                       | Marianne Brodin   |
| 12.11.13     | Møte i fylkes-FFO Oslo, info om FN-konv. | Ellen Borge   |
| 14.11.13     | FunkaNu, Universell utforming            | Marianne Brodin   |
| 19.11.13     | Bufdir.-orientering om nytt regelverk    | Ellen Borge   |
| 20.11.13     | Hjernerådets Kognitive konferanse på Rh. | Ellen Borge<br>Line Haaland-Johansen  |
| 23.-25.11.13 | FFO's kongress                           | Lisbet Eide<br>Trine Marie Hagen  |
| 26.11.13     | Extrastiftelsens tildeling               | Ellen Borge<br>Marit Aasen<br>Marianne Brodin   |
| 12.12.13     | Nettside-møte                            | Marianne Brodin<br>Line Haaland-Johansen<br>Karianne Berg   |

12.12.13      Møte i Faglig utvalg

Ellen Borge

Lisbet Eide

Line Haaland-Johansen

Ingjerd Haukeland

Karianne Berg

Liv Stabell Kulø

\*\*